

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

16. april 2026 *

»Præjudiciel forelæggelse – forbrugerbeskyttelse – direktiv 93/13/EØF –
urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler – virkningerne af, at et vilkår findes urimeligt –
kreditaftalens ugyldighed – søgsmål med påstand om tilbagebetaling – forældelsesfrist for den
erhvervsdrivendes søgsmål – afbrydelse af forældelsesfristen – effektivitetsprincippet –
retssikkerhedsprincippet – proportionalitetsprincippet – retten til søgsmålsadgang –
ugrundet berigelse«

I sag C-752/24 [Jangielak]ⁱ,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Sąd
Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa, Polen) ved afgørelse af
30. oktober 2024, indgået til Domstolen samme dag, i sagen

mBank S.A.

mod

KL,

JŁ,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, M. Condisanzi, og dommerne R. Frenco (refererende
dommer) og A. Kornezov,

generaladvokat: R. Norkus,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– mBank S.A. ved radca prawny A. Cudna-Wagner og adwokat B. Miąskiewicz,

* Processprog: polsk.

ⁱ Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

- KŁ og JŁ ved adwokaci I. Gabrysiak og J. Kmiec,
- den polske regering ved B. Majczyna, som befuldmægtiget,
- den portugisiske regering ved A. Pimenta og A. Rodrigues, som befuldmægtigede,
- Europa-Kommissionen ved P. Kienapfel og B. Sasinowska, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler (EFT 1993, L 95, s. 29) og effektivitetsprincippet, proportionalitetsprincippet, retssikkerhedsprincippet og retten til søgsmålsadgang.
- 2 Denne anmodning er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem på den ene side banken mBank S.A. og på den anden side de to forbrugere KŁ og JŁ vedrørende inddrivelsen af en fordring, der er opstået ved, at en aftale om lån mod pant i fast ejendom er ugyldig som følge af de urimelige kontraktvilkår heri.

Retsforskrifter

EU-retten

- 3 Artikel 6, stk. 1, i direktiv 93/13 bestemmer:
»Medlemsstaterne fastsætter, at urimelige kontraktvilkår i en aftale, som en erhvervsdrivende har indgået med en forbruger, i henhold til deres nationale lovgivning ikke binder forbrugeren, og at aftalen forbliver bindende for parterne på i øvrigt samme vilkår, hvis den kan opretholdes uden de urimelige kontraktvilkår.«
- 4 Dette direktivs artikel 7, stk. 1, fastsætter:
»Medlemsstaterne sikrer, at der i forbrugernes og konkurrenternes interesse findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.«

Polsk ret

- 5 Artikel 58, stk. 1, i ustawa – Kodeks cywilny (lov om den civile lovbog) af 23. april 1964 (Dz. U. af 2024, pos. 1061) i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »den civile lovbog«), bestemmer:
- »En retshandel, der er i strid med loven, eller som har til formål at omgå loven, er ugyldig, medmindre andet fremgår af en relevant bestemmelse, bl.a. ved at det heri er fastsat, at de ugyldige bestemmelser i en retshandel skal erstattes af de relevante bestemmelser i loven.«
- 6 Denne lovbogs artikel 118 bestemmer følgende:
- »Medmindre andet er fastsat i en særlig bestemmelse, er forældelsesfristen seks år og for krav om periodiske ydelser og tre år for krav i forbindelse med drift af virksomhed. Forældelsesfristens udløb er dog på den sidste dag i kalenderåret, medmindre forældelsesfristen er mindre end to år.«
- 7 Nævnte lovbogs artikel 123, stk. 1, nr. 1, fastsætter:
- »Forældelsesfristen afbrydes:
- 1) ved enhver handling ved en domstol, for en myndighed, der er udpeget til at behandle sager eller fuldbyrde fordringer af en bestemt art, eller ved en voldgiftsret, som foretages umiddelbart for at kræve, få fastslået, søge fyldestgørelse af eller sikre en fordring.«
- 8 Den civile lovbogs artikel 124, stk. 1 og 2, foreskriver:
- »1. Forældelsesfristen løber atter efter hver afbrydelse.
2. Hvis forældelsesfristen er afbrudt ved en handling ved en domstol eller et for en anden myndighed, der er udpeget til at behandle sager eller fuldbyrde fordringer af en bestemt art type, eller ved en voldgiftsret, løber forældelsesfristen ikke igen, før denne sag er afsluttet.«
- 9 Denne lovbogs artikel 385¹, stk. 1 og 2, er affattet således:
- »1. Bestemmelser i en forbrugeraftale, som ikke har været genstand for en individuel forhandling, er ikke bindende for forbrugeren, hvis de fastsætter vedkommendes rettigheder og pligter på en måde, som er i strid med god forretningsskik, og groft tilsidesætter den pågældendes interesser (ulovlige kontraktvilkår). Denne bestemmelse berører ikke vilkår, som fastsætter parternes hovedydelse, herunder prisen eller vederlaget, hvis disse er klart og utvetydigt formuleret.
2. Såfremt et kontraktvilkår ikke er bindende for forbrugeren i medfør af stk. 1, forbliver aftalens øvrige vilkår bindende mellem parterne.«
- 10 Nævnte lovbogs artikel 405 bestemmer:
- »Den, der uden lovhjemmel har opnået en materiel fordel på bekostning af en anden person, er forpligtet til at tilbagegive ydelsen in natura og, hvis dette ikke er muligt, at tilbagebetale et beløb svarende til dens værdi.«

11 Den civile lovbogs artikel 410, stk. 1 og 2, har følgende ordlyd:

»1. Bestemmelserne i de foregående artikler finder bl.a. anvendelse på uberettiget opfyldelse.

2. Opfyldelse er uberettiget, såfremt den person, der foretog den, ikke var forpligtet overhovedet eller ikke var forpligtet i forhold til den person, som vedkommende foretog opfyldelsen til, eller såfremt grundlaget for opfyldelsen er bortfaldet, eller såfremt det tilsigtede formål med opfyldelsen ikke var blevet opnået, eller såfremt den retsakt, som forpligtelsen til at foretage opfyldelsen var baseret på, var ugyldig og ikke er blevet gyldig, efter opfyldelsen fandt sted.«

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 12 I september 2008 indgik KŁ og JŁ en låneaftale indekseret i schweiziske franc (CHF) med mBank, til gennemførelse af hvilken denne bank udbetalte dem 226 000 polske zloty (PLN) (ca. 53 000 EUR).
- 13 De to forbrugere mente, at denne aftale indeholdt urimelige kontraktvilkår, og nedlagde i forbindelse med et kollektivt søgsmål anlagt ved Sąd Okręgowy w Łódź (den regionale domstol i Łódź, Polen) ved stævning forkyndt for mBank den 28. september 2017 påstand om, at låneaftalen blev erklæret ugyldig. Sammensætningen af den gruppe, som KŁ og JŁ tilsluttede sig, blev fastlagt ved kendelse afsagt af Sąd Okręgowy w Łódź (den regionale domstol i Łódź) den 13. marts 2018.
- 14 Den 13. december 2021 har mBank anlagt søgsmål mod KŁ og JŁ ved Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa, Polen), der er den forelæggende ret. Denne bank har nedlagt påstand om, at såfremt låneaftalen erklæres ugyldig efter det kollektive søgsmål, pålægges forbrugerne i henhold til artikel 405 i den civile lovbog, sammenholdt med denne lovbogs artikel 410, stk. 1, at tilbagebetale banken lånebeløbets hovedstol med tillæg af morarenter til den lovbestemte sats.
- 15 KŁ og JŁ har nedlagt påstand om frifindelse, idet de bl.a. har gjort gældende, at mBanks fordring er forældet. Disse parter har fremhævet, at denne bank ønsker, at de tilpligtes at betale denne fordring, såfremt låneaftalen erklæres ugyldig i forbindelse med det kollektive søgsmål, og at banken følgelig ikke direkte har gjort sin fordring gældende for den retsinstans, hvor dette søgsmål verserer. Anlæggelsen af mBanks sag bevirker således ikke en afbrydelse af forældelsesfristen for denne banks fordring i medfør af artikel 123, stk. 1, i den civile lovbog.
- 16 Den forelæggende ret har anført, at der ikke er tvivl om selve det forhold, at mBanks fordring findes, men at det med henblik på at afgøre tvisten i hovedsagen skal afgøres, om forældelsesfristen for denne fordring rent faktisk blev afbrudt, da mBank fremsatte krav om tilbagebetaling.
- 17 Den forelæggende ret har i denne henseende forklaret, at det følger af praksis fra Sąd Najwyższy (øverste domstol, Polen), at forældelsesfristen for den erhvervsdrivendes fordring begynder at løbe på det tidspunkt, hvor forbrugeren for første gang over for banken anfægter, om kontraktvilkårene er bindende. I det foreliggende tilfælde er der tale om den dag, da Sąd Okręgowy w Łodzi (den regionale domstol i Łódź, Polen) afsagde sin kendelse om fastlæggelsen af gruppen i det kollektive søgsmål mod mBank, dvs. den 13. marts 2018.

- 18 Såfremt mBanks fremsættelse af kravet om tilbagebetaling den 13. december 2021 kan anses for en årsag til afbrydelse af forældelsesfristen som omhandlet i artikel 123, stk. 1, nr. 1, i den civile lovbog, er mBanks fordring ikke forældet i henhold til denne lovbogs artikel 118. Hvis fremsættelsen af dette krav, som KŁ og JŁ har gjort gældende, ikke gyldigt har afbrudt forældelsesfristen, er mBanks fordring derimod nu forældet.
- 19 Den forelæggende ret har fremhævet, at mBank i forbindelse med det kollektive søgsmål har gjort gældende, at den omhandlede låneaftale ikke indeholder urimelige kontraktvilkår, hvorfor denne bank skal frifindes i søgsmålet med påstand om, at det fastslås, at denne aftale er ugyldig. I tvisten i hovedsagen har nævnte bank imidlertid nedlagt påstand om, at forbrugerne tilpligtes at tilbagebetale lånets hovedstol med tillæg af morarenter, såfremt denne aftale erklæres ugyldig, selv om banken er bekendt med, at dette spørgsmål behandles som led i det kollektive søgsmål, som disse forbrugere er parter i.
- 20 På denne baggrund ønsker den forelæggende ret oplyst, om artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 er til hinder for, at bankens fremsættelse af et krav om tilbagebetaling afbryder forældelsesfristen for dennes fordring.
- 21 For det første har den forelæggende ret anført, at dette krav har medført en usikker situation for forbrugeren, som er tvunget til at forsvare sig mod dette, samtidig med at denne forbruger har en interesse i at indvilge i straks at tilbagebetale det udbetalte låns hovedstol for at undgå at blive pålagt at betale renter og omkostninger, hvis banken frifindes for den i forbindelse med det kollektive søgsmål nedlagte påstand om, at låneaftalen er ugyldig.
- 22 For det andet er det den forelæggende rets opfattelse, at mBanks adfærd er begrundet i behovet for at afbryde forældelsesfristen for fordringen, inden det kollektive søgsmål afgøres, eftersom denne frist begyndte at løbe den 13. marts 2018. Denne erhvervsdrivende kan ikke fratages muligheden for effektivt at gøre sin fordring gældende og dermed sin ret til søgsmålsadgang. Ifølge den forelæggende ret kan en så betydelig indskrænkning af nævnte erhvervsdrivendes processuelle rettigheder ikke gå videre end formålet om forbrugerbeskyttelse og herved tilsidesætte proportionalitetsprincippet.
- 23 Desuden kræver retssikkerhedsprincippet i alle tilfælde en ensartet fortolkning af den civile lovbogs artikel 123, stk. 1, nr. 1, således at fremsættelsen af et krav vedrørende gennemførelsen af en ydelse under alle omstændigheder afbryder forældelsesfristen.
- 24 På denne baggrund har Sąd Okręgowy w Warszawie (den regionale domstol i Warszawa) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »Skal artikel 7, stk. 1, i [direktiv 93/13] samt effektivitetsprincippet, proportionalitetsprincippet, retssikkerhedsprincippet og princippet om retten til [søgsmålsadgang] fortolkes således, at [denne bestemmelse og disse principper] er til hinder for en retslig fortolkning af [en national lovgivning], hvorefter forældelsesfristen for en erhvervsdrivendes [fordring] mod en forbruger om tilbagebetaling af ydelser, der [uretmæssigt] er [leveret] på grundlag af en aftale, der er blevet erklæret ugyldig[, fordi den indeholder] urimelige kontraktvilkår, afbrydes ved, at banken anlægger en sag [med påstand] om betaling [...] før den endelige afslutning af en sag, som forbrugeren tidligere har anlagt med henblik på at få fastslået låneaftalens ugyldighed?«

Om det præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

- 25 KŁ, JŁ og den polske regering har gjort gældende, at det, i modsætning til hvad der er anført i forelæggelsesafgørelsen, fremgår af national retspraksis, at forældelsesfristen for mBanks fordring begyndte at løbe på tidspunktet for forkyndelsen til banken af påstanden om, at låneaftalen erklæres ugyldig, i forbindelse med det kollektive søgsmål, dvs. den 28. september 2017. Den i hovedsagen omhandlede fordring var følgelig allerede forældet ved denne banks anlæggelse af søgsmålet med påstand om tilbagebetaling, hvorfor det forelagte spørgsmål er hypotetisk og derfor skal afvises.
- 26 Det er i denne henseende tilstrækkeligt at bemærke, at det følger af fast retspraksis, at Domstolen i henhold til kompetencefordelingen mellem denne og de nationale retsinstanser skal tage hensyn til de faktiske omstændigheder og de retsregler, som ifølge forelæggelsesafgørelsen er baggrunden for de præjudicielle spørgsmål, således at en anmodning om præjudiciel afgørelse ikke kan behandles på grundlag af den fortolkning af national ret, som fremføres af en medlemsstats regering eller af en part i tvisten i hovedsagen (dom af 21.12.2021, Trapeza Peiraios, C-243/20, EU:C:2021:1045, præmis 53 og den deri nævnte retspraksis).
- 27 I det foreliggende tilfælde fremgår det af forelæggelsesafgørelsen, at det er den forelæggende rets opfattelse, at forældelsesfristen for mBanks fordring i medfør af den nationale regler løb fra tidspunktet for afsigelsen af kendelsen i forbindelse med det kollektive søgsmål, hvorved den gruppe, som KŁ og JŁ, tilsluttede sig, blev fastlagt, dvs. den 13. marts 2018, og at mBanks fordring følgelig endnu ikke var forældet, da denne bank fremsatte sit krav om tilbagebetaling, nemlig den 13. december 2021.
- 28 Under disse omstændigheder er det forelagte spørgsmål ikke hypotetisk og kan følgelig antages til realitetsbehandling.

Realiteten

- 29 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 og effektivitetsprincippet, sammenholdt med retten til søgsmålsadgang, proportionalitetsprincippet og retssikkerhedsprincippet, skal fortolkes således, at denne bestemmelse og dette princip er til hinder for en fortolkning i retspraksis af en bestemmelse i national ret, hvorefter den erhvervsdrivendes fremsættelse af et krav om tilbagebetaling af de ydelser, som er leveret i forbindelse med en låneaftale, der er genstand for et særskilt søgsmål, som forbrugeren har anlagt med påstand om, at denne aftale erklæres ugyldig som følge af de urimelige kontraktvilkår heri, afbryder forældelsesfristen for denne erhvervsdrivendes fordring, før sidstnævnte procedure afsluttes endeligt.
- 30 For det første har den forelæggende ret anført, at forældelsesfristen på tre år for mBanks ret til at gøre de genoprettende virkninger af, at låneaftalen erklæres ugyldig, gældende, som følge af mBanks langsommelighed ville udløbe, før afgørelsen af forbrugernes påstand om, at denne aftale erklæres ugyldig, ville blive truffet. For det andet tvinger mBanks anlæggelse af et søgsmål med påstand om tilbagebetaling forbrugerne til at sikre deres forsvar, selv om mBank i forbindelse med den fortsat verserede sag med påstand om konstatering af ugyldighed har nedlagt påstand om, at nævnte aftale er gyldig.

- 31 Det skal i denne henseende indledningsvis bemærkes, at artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 pålægger medlemsstaterne at sikre, at der i deres nationale retsordener findes egnede og effektive midler til at bringe anvendelsen af urimelige kontraktvilkår i aftaler, der indgås mellem forbrugere og en erhvervsdrivende, til ophør.
- 32 Det fremgår endvidere af fast retspraksis, at et kontraktvilkår, der er erklæret urimeligt, principielt skal anses for aldrig at have eksisteret, hvorfor det ikke kan have nogen virkning over for forbrugeren. En retslig konstatering af, at et sådant vilkår er urimeligt, skal følgelig principielt have den virkning, at den retlige situation og de faktiske forhold, som forbrugeren ville have befundet sig i uden dette vilkår, genoprettes bl.a. ved at give ret til tilbagebetaling af beløb, som den erhvervsdrivende har modtaget uretmæssigt på grundlag af det urimelige vilkår til skade for forbrugeren (dom af 15.6.2023, Bank M. (Konsekvenser af en annullation af aftalen), C-520/21, EU:C:2023:478, præmis 65 og den deri nævnte retspraksis). Det forholder sig på samme måde, når den urimelige karakter af et eller flere vilkår i en aftale, der er indgået mellem en forbruger og en erhvervsdrivende, ikke alene medfører, at disse vilkår er ugyldige, men også at denne aftale er ugyldig i sin helhed (jf. i denne retning dom af 15.6.2023, Bank M. (Konsekvenser af en annullation af aftalen), C-520/21, EU:C:2023:478, præmis 66 og den deri nævnte retspraksis).
- 33 Dette formål om genoprettelse af den retlige og faktiske situation, som forbrugeren ville have befundet sig i, såfremt et eller flere urimelige vilkår ikke havde eksisteret, forfølges under overholdelse af proportionalitetsprincippet, som udgør et almindeligt princip i EU-retten, og som kræver, at national lovgivning, der gennemfører denne ret, ikke går videre, end hvad der er nødvendigt for at nå det forfulgte formål (dom af 23.11.2023, Provident Polska, C-321/22, EU:C:2023:911, præmis 85 og den deri nævnte retspraksis).
- 34 Proportionalitetsprincippet tilsidesættes, hvis fuldstændig genoprettelse er udelukket i forhold til den erhvervsdrivende. Forpligtelsen til genoprettelse, efter at låneaftalen med de urimelige kontraktvilkår er blevet erklæret ugyldig, skal således være gensidig, idet banken imidlertid ikke har ret til at kræve en compensation fra forbrugeren, der går ud over tilbagebetalingen af den kapital, der er overført i forbindelse med opfyldelsen af denne aftale, samt betaling af morarenter til den lovbestemte sats regnet fra tidspunktet for betalingsanmodningen (jf. i denne retning dom af 7.12.2023, mBank (Forbrugererklæring), C-140/22, EU:C:2023:965, præmis 62 og den deri nævnte retspraksis).
- 35 Den genoprettende virkning, som er knyttet til, at en låneaftale, der indeholder urimelige kontraktvilkår, erklæres ugyldig, og som ligeledes begrunder bankens krav om tilbagebetaling, gør det muligt at sikre, at beskyttelsen af de rettigheder, som Unionens retsorden tilsikrer, ikke indebærer en ugrundet berigelse for forbrugeren (jf. analogt dom af 13.7.2006, Manfredi m.fl., C-295/04 – C-298/04, EU:C:2006:461, præmis 94).
- 36 Endelig skal det bemærkes, at det følger af retspraksis, at princippet om processuel ligestilling, der følger af selve begrebet en retfærdig rettergang og har til formål at sikre ligevægt mellem sagens parter, indebærer en forpligtelse til at give hver part rimelig mulighed for at fremlægge sin sag under betingelser, der ikke stiller den pågældende i en situation, der er til vedkommendes klare ugunst i forhold til modparten (dom af 28.7.2016, Ordre des barreaux francophones et germanophone m.fl., C-543/14, EU:C:2016:605, præmis 40 og den deri nævnte retspraksis), herunder i det foreliggende tilfælde, når den erhvervsdrivende for at afbryde forældelsen på sin fordring har fremsat et krav om tilbagebetaling, som er særskilt i forhold til en parallel procedure vedrørende en påstand om, at en låneaftale, der indeholder urimelige kontraktvilkår, er ugyldig.

- 37 Ikke alene skader fremsættelsen af et sådant krav nemlig principielt ikke forbrugernes udøvelse af deres ret tilbagebetaling af de beløb, som denne erhvervsdrivende uretmæssigt har modtaget i medfør af urimelige kontraktvilkår, men bidrager ligeledes til genoprettelsen af den retlige og faktiske situation, som disse forbrugere ville have befundet sig i, hvis disse kontraktvilkår ikke fandtes.
- 38 Hvad angår retssikkerhedsprincippet, hvortil den forelæggende ret ligeledes har henvist, skal dette princip ifølge fast retspraksis i øvrigt sikre, at situationer og retsforhold er forudsigelige (dom af 16.10.2019, Agrárminiszter, C-490/18, EU:C:2019:863, præmis 35 og den deri nævnte retspraksis). Dette princip er følgelig ikke til hinder for en regel i national ret som artikel 123, stk. 1, nr. 1, i den civile lovbog, hvorefter fremsættelsen af et krav om fuldbyrdelse af en ydelse i alle tilfælde afbryder forældelsesfristen for retten til denne ydelse.
- 39 Når dette er sagt, har den forelæggende ret anført, at såfremt forældelsesfristen for den erhvervsdrivendes fordring afbrydes ved, at denne person iværksætter et særskilt søgsmål med påstand om tilbagebetaling, før en procedure, som forbrugerne har indledt ved en anden retsinstans, med påstand om konstatering af ugyldighed er endeligt afsluttet, tvinges disse forbrugere til at indgive et svarskrift og, hvis de taber sagen, til at betale morarenter og omkostninger i forbindelse med det søgsmål, som den erhvervsdrivende har anlagt.
- 40 Med hensyn til den forældelsesfrist, der finder anvendelse på den erhvervsdrivendes krav om tilbagebetaling, skal det bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at i mangel af specifik EU-retlig regulering på området henhører de nærmere bestemmelser for gennemførelsen af den forbrugerbeskyttelse, der er fastsat i direktiv 93/13, under medlemsstaternes interne retsorden i henhold til princippet om disse medlemsstatsers procesautonomi. Disse regler må imidlertid hverken være mindre gunstige end dem, der gælder for tilsvarende situationer i national ret (ækvivalensprincippet), eller være udformet således, at de i praksis gør det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve rettigheder, der hjemles i Unionens retsorden (effektivitetsprincippet) (dom af 14.12.2023, Getin Noble Bank (Forældelsesfrist for krav om tilbagebetaling), C-28/22, EU:C:2023:992, præmis 60 og den deri nævnte retspraksis).
- 41 Domstolen har i denne henseende allerede fastslået, at processuelle bestemmelser, som indebærer for høje udgifter for forbrugeren, kan medføre, at denne afholder sig fra effektivt at intervenere til forsvar for sine rettigheder ved den retsinstans, som den erhvervsdrivende har anlagt sit søgsmål ved (jf. i denne retning dom af 7.4.2022, Caixabank, C-385/20, EU:C:2022:278, præmis 54).
- 42 Det tilkommer således den forelæggende ret i videst muligt omfang at anvende national lovgivning, herunder de processuelle bestemmelser, der i givet fald gør det muligt at udsætte den erhvervsdrivendes søgsmål med påstand om tilbagebetaling, indtil der træffes endelig afgørelse i den af forbrugerne tidligere anlagte sag med påstand om, at det fastslås, at låneaftalen er ugyldig, således at de konsekvenser, der i medfør af denne lovgivning følger af mBanks afbrydelse af forældelsesfristen for sin fordring, før låneaftalen erklæres ugyldig som følge af de urimelige kontraktvilkår heri, ikke skader formålet med direktiv 93/13, som er at sikre et højt niveau af forbrugerbeskyttelse. Den forelæggende ret skal endvidere sikre, at de omkostninger, som det af banken anlagte søgsmål med påstand om tilbagebetaling har medført, før aftalen blev erklæret ugyldig, og som forbrugerne skal betale, hvis de taber sagen, ikke er uforholdsmæssigt høje, således at forbrugerne afskrækkes fra at gøre de rettigheder gældende, som de har i medfør af dette direktiv.

- 43 Hvad angår det af den forelæggende ret fremhævede forhold, at forbrugeren tvinges til at indgive svarskrift i sagen vedrørende det af den erhvervsdrivende anlagte søgsmål med påstand om tilbagebetaling, skal det bemærkes, at denne omstændighed alene, som i øvrigt tilsigter at sikre kontradiktionsprincippet, ikke kan gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt i praksis at udøve de rettigheder, som forbrugeren er tillagt ved Unionens retsorden.
- 44 I lyset af de ovenstående betragtninger skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 7, stk. 1, i direktiv 93/13 og effektivitetsprincippet, sammenholdt med retten til søgsmålsadgang, proportionalitetsprincippet og retssikkerhedsprincippet, skal fortolkes således, at denne bestemmelse og dette princip principielt ikke er til hinder for en fortolkning i retspraksis af en bestemmelse i national ret, hvorefter den erhvervsdrivendes fremsættelse af et krav om tilbagebetaling af de ydelser, som er leveret i forbindelse med en låneaftale, der er genstand for et særskilt søgsmål, som forbrugeren har anlagt med påstand om, at denne aftale erklæres ugyldig som følge af de urimelige kontraktvilkår heri, afbryder forældelsesfristen for denne erhvervsdrivendes fordring, før sidstnævnte procedure afsluttes endeligt, forudsat at den nationale retsinstans, henset til den nationale lovgivning som helhed, træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at det ikke gøres uforholdsmæssigt vanskeligt eller umuligt at udøve de rettigheder, som forbrugeren udleder af direktiv 93/13.

Sagsomkostninger

- 45 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parter udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

Artikel 7, stk. 1, i Rådets direktiv 93/13/EØF af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler og effektivitetsprincippet, sammenholdt med retten til søgsmålsadgang, proportionalitetsprincippet og retssikkerhedsprincippet,

skal fortolkes således, at

denne bestemmelse og dette princip principielt ikke er til hinder for en fortolkning i retspraksis af en bestemmelse i national ret, hvorefter den erhvervsdrivendes fremsættelse af et krav om tilbagebetaling af de ydelser, som er leveret i forbindelse med en låneaftale, der er genstand for et særskilt søgsmål, som forbrugeren har anlagt med påstand om, at denne aftale erklæres ugyldig som følge af de urimelige kontraktvilkår heri, afbryder forældelsesfristen for denne erhvervsdrivendes fordring, før sidstnævnte procedure afsluttes endeligt, forudsat at den nationale retsinstans, henset til den nationale lovgivning som helhed, træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre, at det ikke gøres uforholdsmæssigt vanskeligt eller umuligt at udøve de rettigheder, som forbrugeren udleder af direktiv 93/13.

Underskrifter